

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 5/14

Luksemburg, 16 stycznia 2014 r.

Wyrok w sprawie C-423/12
Reyes / Migrationsverket

Aby mający co najmniej 21 lat zstępny będący obywatelem państwa trzeciego mógł zostać uznany za pozostającego na utrzymaniu obywatela Unii, nie musi on wykazać, że próbował na wszelkie sposoby sam zapewnić sobie utrzymanie

Państwo członkowskie nie może wymagać, w celu wydania zezwolenia na pobyt, by zstępny udowodnił, że bezskutecznie podejmował starania o znalezienie pracy lub o uzyskanie pomocy na pokrycie kosztów utrzymania w państwie pochodzenia

Prawo Unii¹ rozciąga prawo wszystkich obywateli Unii do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich na członków ich rodziny bez względu na ich obywatelstwo. Za członków rodziny uważa się w szczególności bezpośrednich zstępnych, którzy nie ukończyli dwudziestego pierwszego roku życia lub którzy pozostają na utrzymaniu obywatela Unii.

Flora May Reyes, urodzona w 1987 r. obywatelka filipińska, została w wieku trzech lat powierzona opiece babki ze strony matki, gdyż jej matka osiedliła się w Niemczech, aby tam pracować. Matka F.M. Reyes uzyskała obywatelstwo niemieckie. Babka F.M. Reyes ze strony matki wychowywała ją przez cały okres dzieciństwa i dorastania. W wieku od 17 do 23 roku życia F.M. Reyes przez dwa lata uczyła się w liceum, a potem przez cztery lata studiowała. Odbawszy kształcenie obejmujące praktyki, uzyskała kwalifikacje dyplomowanej pomocy pielęgniarstwa/salowej. Po przystąpieniu do egzaminów pomagała swojej siostrze w opiece nad jej dziećmi. Matka F.M. Reyes wciąż utrzymywała bliskie więzy z członkami rodziny na Filipinach, co miesiąc przesyłając im pieniądze na utrzymanie i finansowanie nauki oraz odwiedzając ich co roku. Flora May Reyes nigdy nie była zatrudniona ani nie ubiegała się od organów filipińskich o jakiegokolwiek świadczenia pomocy społecznej.

W 2009 r. matka F.M. Reyes osiedliła się w Szwecji wraz z obywatelem norweskim, z którym zawarła związek małżeński w 2011 r. Od 2009 r. obywatel ten, który rozporządza środkami pochodzącymi z emerytury, wysyła regularnie na Filipiny pieniądze F.M. Reyes oraz pozostałym członkom rodziny swojej małżonki.

W 2011 r. F.M. Reyes wjechała do strefy Schengen. Złożyła wniosek o wydanie dokumentu pobytowego w Szwecji jako członek rodziny swojej matki, oświadczając, że pozostaje na jej utrzymaniu. Wniosek ten został oddalony na tej podstawie, że F.M. Reyes nie wykazała, iż pieniądze, które niewątpliwie otrzymywała od swojej rodziny, służyły zaspokajaniu jej podstawowych potrzeb życiowych w formie zakwaterowania i wyżywienia oraz dostępu do opieki zdrowotnej na Filipinach. Nie udowodniła ona również, w jaki sposób system zabezpieczenia społecznego i ochrony społecznej w jej państwie pochodzenia może pomóc osobom znajdującym się w jej sytuacji. Natomiast wykazała ona, że w państwie pochodzenia zdobyła wykształcenie i odbyła tam praktyki. Ponadto w okresie dzieciństwa i dorastania była na utrzymaniu swojej babki ze strony matki.

¹ Dyrektywa 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich, zmieniająca rozporządzenie (EWG) nr 1612/68 i uchylająca dyrektywy 64/221/EWG, 68/360/EWG, 72/194/EWG, 73/148/EWG, 75/34/EWG, 75/35/EWG, 90/364/EWG, 90/365/EWG i 93/96/EWG (Dz.U. L 158, s. 77 – wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 5, t. 5, s. 46).

Kammarrätten i Stockholm – Migrationsöverdomstolen (administracyjny sąd odwoławczy w Sztokholmie właściwy w sprawach z zakresu imigracji), przed którym sprawa obecnie się toczy, zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości z pytaniem, czy państwo członkowskie może wymagać, by zstępny w linii prostej, który ma co najmniej 21 lat – aby można było uznać go za pozostającego na utrzymaniu i tym samym objąć zakresem pojęcia członka rodziny – wykazał, że bezskutecznie podejmował starania w celu znalezienia pracy lub uzyskania ze strony organów państwa pochodzenia pomocy na pokrycie kosztów utrzymania lub też próbował we wszelki inny sposób sam zapewnić sobie utrzymanie. Zadał także pytanie, czy okoliczność, że uważa się, iż członek rodziny ma realne szanse na znalezienie zatrudnienia i że zamierza on podjąć pracę w przyjmującym państwie członkowskim, ma wpływ na wykładnię warunku dotyczącego pozostawania „na utrzymaniu”.

W dzisiejszym wyroku Trybunał przypomniał, że aby można było uznać, iż mający co najmniej 21 lat bezpośredni zstępny obywatela Unii pozostaje „na utrzymaniu” tego obywatela, należy stwierdzić istnienie rzeczywistej sytuacji zależności. W celu ustalenia takiej zależności przyjmujące państwo członkowskie powinno dokonać oceny, czy ze względu na swoją sytuację ekonomiczną i socjalną taki zstępny nie zaspokaja swoich podstawowych potrzeb życiowych. Konieczność wsparcia materialnego powinna istnieć w państwie, z którego taki zstępny pochodzi lub przybywa, w chwili, gdy wnioskuje on o dołączenie do wspomnianego obywatela. Nie jest natomiast konieczne ustalenie przyczyn wspomnianej zależności, a tym samym korzystania z tego wsparcia.

To zaś, że obywatel Unii dokonuje regularnie przez dłuższy okres przelewów kwot pieniężnych na rzecz tego zstępnego, potrzebnych mu dla celów zaspokojenia jego podstawowych potrzeb życiowych w państwie pochodzenia, może dowodzić istnienia rzeczywistej sytuacji zależności tego zstępnego względem wspomnianego obywatela. Nie można wymagać, by zstępny ponadto wykazał, że bezskutecznie podejmował starania w celu znalezienia pracy lub uzyskania ze strony organów państwa pochodzenia pomocy na pokrycie kosztów utrzymania lub też próbował we wszelki inny sposób sam zapewnić sobie utrzymanie.

Wymóg takiego dodatkowego wykazania, które nie może być w praktyce łatwo przeprowadzone, może sprawić, że możliwość korzystania przez tego zstępnego z prawa pobytu w przyjmującym państwie członkowskim będzie nadmiernie utrudniona. Poza tym nie jest wykluczone, że taki wymóg pociągałby za sobą konieczność podjęcia bardziej złożonych czynności – takich jak czynności zmierzające do uzyskania różnych zaświadczeń stwierdzających nieznaledzenie żadnej pracy i brak uzyskania jakiegokolwiek świadczenia socjalnego – niż czynność polegająca na uzyskaniu od właściwych władz państwa pochodzenia lub przybycia dokumentu potwierdzającego istnienie sytuacji zależności, w odniesieniu do której to czynności Trybunał orzekł już, że nie może ona stanowić warunku wydania dokumentu pobytowego.

Trybunał stwierdził zatem, że prawo Unii **nie zezwala państwu członkowskiemu na wymaganie, by zstępny w linii prostej, który ma co najmniej 21 lat – aby można było uznać go za pozostającego na utrzymaniu i tym samym objąć zakresem pojęcia członka rodziny obywatela Unii – wykazał, że bezskutecznie podejmował starania w celu znalezienia pracy lub uzyskania ze strony organów państwa pochodzenia pomocy na pokrycie kosztów utrzymania lub też próbował we wszelki inny sposób sam zapewnić sobie utrzymanie.**

Trybunał dodał, że sytuacja zależności musi istnieć w kraju, z którego przybył dany członek rodziny w chwili zwrócenia się o umożliwienie mu dołączenia do obywatela Unii, na utrzymaniu którego pozostaje. Okoliczność, że uznaje się, iż członek rodziny ma ze względu na uwarunkowania osobiste, takie jak wiek, wykształcenie czy stan zdrowia, realne szanse na znalezienie zatrudnienia, i że ponadto zamierza on podjąć pracę w przyjmującym państwie członkowskim, nie ma wpływu na wykładnię warunku dotyczącego pozostawania „na utrzymaniu”.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku znajduje się na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793